

การศึกษาไทย 2.0

■ นำเสนอเมื่อ 4 ส.ค. 2559

โดย...เสาวรส รณเกียรติ

ใครที่ติดตามข่าวเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง จะได้เห็นภาพการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ ที่เป็นผลทั้งจากเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ ที่ทำให้ความต้องการสินค้าในตลาดโลกเปลี่ยนไป ของทางการทำการค้าก็เปลี่ยนไป กระทั่งต่อการส่งออกของไทยให้ทรุดต่อเนื่องมา 2-3 ปีแล้ว

นอกจากนี้ เรายังเจอกับการเคลื่อนย้ายเงินทุนอย่างรวดเร็ว และขาดเดกาการไหลเข้าออกได้ยากลำบากมาก จากการศึกษาที่ประเทศเศรษฐกิจหลักใช้นโยบายผ่อนคลายทางการเงิน (คิวอี) กันแทบทุกภูมิภาค ทำให้ค่าเงินบาทของไทยผันผวน ยังมีเรื่องราคาน้ำมันที่ลดต่ำลงเกือบ 2 เท่าของระดับราคาที่เคยสูงสุด จุดให้ราคาสินค้าโภคภัณฑ์ ขาว ยางพารา มันสำปะหลัง ที่เป็นแหล่งรายได้ของเกษตรกรไทยตกต่ำตาม

ภาวะที่บีบจี้จากต่างประเทศถาโถมเข้ามากระทบกับเศรษฐกิจไทยเช่นนี้ ทำให้รัฐบาล พ.ล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา ต้องคิดอันถึงการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไทยให้สามารถรับมือกับสิ่งที่เกิดขึ้น เพราะถาไม่ทำอะไร คนไทยจะมีโอกาสจนลง เพราะรายไดลดลงเรื่อยๆ เนื่องจาช่องทางในการหารายได้เขาประเทศ คือการส่งออกนั้นจะตีบตันเขาทุกที

โมเดล ไทยแลนด์ 4.0 (Thailand 4.0) จึงถูกคิดค้นขึ้นเพื่อรับมือกับภาวะดังกล่าว โดย สุวิทย์ เมษินทรีย์ รมช.พาณิชย์ อธิบาย ไทยแลนด์ 4.0 ว่าเป็นกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยชุดใหม่ ที่จะต้องมีการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจใหม่ เปลี่ยนจากการผลิตสินค้าโภคภัณฑ์ เป็นสินค้าเชิงนวัตกรรม เปลี่ยนจากการขับเคลื่อนประเทศด้วยภาคอุตสาหกรรม ไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีและความคิดสร้างสรรค์มากขึ้น

พร้อมกับโมเดลนี้ รัฐบาลก็จัดสรรกำลังเพื่อกกระตุ้นให้เกิดการปรับเปลี่ยนโครงสร้างอุตสาหกรรมให้ผลิตสินค้าเชิงนวัตกรรมให้ได้ ทั้งการสนับสนุนซูเปอร์คลัสเตอร์ 10 อุตสาหกรรมเป้าหมายแห่งอนาคต ที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง อย่างคลัสเตอร์ยานยนต์และชิ้นส่วน เครื่องใช้ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ อุปกรณ์โทรคมนาคม ปีโตรเคมีและเคมีภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และดิจิทัล เป็นต้น

ไม่เฉพาะอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ รัฐบาลยังให้การสนับสนุนส่งเสริมลงไปถึงธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (เอสเอ็มอี) มีการตั้งกองทุนร่วมทุน การผลักดันให้สถาบันการเงินปล่อยสินเชื่อ ฯลฯ

อย่างไรก็ตาม จะเห็นว่าสิ่งที่รัฐบาลทุ่มเทอย่างมากในการผลักดันไทยแลนด์ 4.0 คือ “เงิน” ทั้งงบประมาณ และเงินภาครัฐจำนวนมากมาย

แต่ที่ยังไม่เห็นการเคลื่อนไหวเพื่อรองรับการก้าวไปสู่อไทยแลนด์ 4.0 กลับกลายเป็นทรัพยากรมนุษย์ หรือกำลังแรงงานของไทยที่เป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญของการก้าวสู่อไทยแลนด์ 4.0

เรื่องทรัพยากรมนุษย์ในไทยนั้น มีการพูดถึงมาไม่ต่ำกว่า 4-5 แล้ว ก่อนที่จะมาถึงไทยแลนด์ 4.0 นั้น

รัฐบาลไทยก็ถูกองค์การส่งเสริมการค้าต่างประเทศของญี่ปุ่น ทั้งจีไอ
ทั้งเรียกร้องให้เพิ่มศักยภาพแรงงานใหม่ทักษะที่สูงขึ้น เพราะหลายอุตสาหกรรมที่ญี่ปุ่นมาลงทุนในไทย
เกิดขาดแคลนแรงงานระดับอาชีวะจำนวนมาก และล่าสุดการแก้ปัญหายังไม่คืบหน้า
ไทยยังขาดแรงงานระดับอาชีวะที่มีทักษะการทำงานอยู่อีกกว่า 3.5 หมื่นคน

ยังไม่ต้องพูดถึง ไทยแลนด์ 4.0 ที่ต้องการทรัพยากรบุคคลที่นอกจากจะต้องมีทักษะแล้ว
ยังต้องมีความรู้ด้านเทคโนโลยีขั้นสูง ต้องการคนมีความคิดสร้างสรรค์

เกียรติอันดี ล้วนแก้ว คณบดีคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ พูดถึงปัญหาต่างๆ ได้ใจความดีว่า ประเทศไทยกำลังมุ่งหน้าสู่อะไร Economy 4.0 ด้วย Education 2.0

ผลคือ การศึกษาของไทยไปไม่ทันโครงสร้างเศรษฐกิจใหม่ที่เรากำลังต้องการ
และยังไม่สามารถช่วยใหญ่ที่เรียนจบปรับตัวเข้ากับโลกของการทำงานได้

ที่น่าเจ็บปวดกว่า คือ มีรายงานของธนาคารโลกระบุว่า ประเทศไทยนอกจากจะขาดแคลนแรงงานฝีมือ
(ยังไม่พูดถึงไทยแลนด์ 4.0) แล้ว ยังพบว่า ผลทดสอบนานาชาติ PISA ออกมาพบว่า 1 ใน 3 ของเด็กไทยที่อายุ 15
ปี อยู่นิ่งนอนใจไม่เพียงพอที่จะใช้งานได้ และเด็กเวียดนามเริ่มแซงหน้าเด็กไทยด้านการศึกษาไปถึง 1.5 ปี

ขณะที่องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) ที่สำรวจพบว่า
นายจ้างขององค์กรในศตวรรษที่ 21 คาดหวังให้พนักงานในองค์กรมีทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ (Critical Thinking)
และความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) มากที่สุด

ประเด็นเรื่องเด็กไทย 1 ใน 3 อยู่นิ่งนอนใจไม่พอที่จะใช้งานได้ และความคาดหวังของนายจ้างในศตวรรษที่
21 ทำให้พอจะเห็นได้เรื่อยๆ ว่า การก้าวไปสู่อะไร Thailand 4.0
ที่ในระยะเริ่มต้นจะต้องเริ่มจากการลงทุนจากต่างประเทศก่อนนั้น มีโอกาสเป็นไปได้ยากยิ่ง
โดยเฉพาะการดึงนักลงทุนต่างประเทศมาลงทุนในซูเปอร์คลัสเตอร์ ที่เป็นอุตสาหกรรมอนาคต
ที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงอย่างที่รัฐบาลตั้งเป้าไว้ ก็ยิ่งต้องใช้ทรัพยากรมนุษย์ที่ใช้ระบบการศึกษายุคใหม่เข้ามารองรับ

ไม่เช่นนั้น เมื่อนักลงทุนต่างประเทศมาเจอทรัพยากรบุคคลในไทยที่มีปัญหา 2 ประเด็นดังกล่าว
ก็ต้องชะงัก และถอยห่างประเทศไทยไปอย่างช่วยไม่ได้

ด้วยเหตุนี้ แม้ว่าไทยแลนด์ 4.0
จะเป็นเป้าหมายที่ถูกทิศของรัฐบาลในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยยุคใหม่ แต่ใส่ในของ Thailand 4.0
ในเรื่องทรัพยากรบุคคลนั้น ถือว่ายังหลวมโพรกเพรูก
และยังไม่รูว่รัฐบาลจะลงมาแก้ปัญหาหรือปรับโครงสร้างการศึกษาของไทยได้เมื่อไหร่

ตอนนี้จึงได้แต่รอฟังคำตอบไปเรื่อยๆ ก่อน

ขอบคุณที่มาจาก [โพสต์ทูเดย์ 02 สิงหาคม 2559](#)